

“Събуди се”

Ежемесечник

на Българското училище

“Св. св. Кирил и Методий” в Индианаполис, Индиана

година I, брой 1
февруари 2022
изготвили: Лора Роу и Роси МакКий

Училищен календар:

Февруари:

Събота, 5-ти - учебен ден; сряда 9-ти - среща на Педагогическия комитет; събота, 12-ти - учебен ден; сряда, 16-ти - среща на Родителския комитет; събота, 19-ти - учебен ден; **събота, 26-ти - НЕУЧЕБЕН**, Тържество по случай отбелязването на Баба Марта, 3-ти Март, 8-ми Март и 4-та Годиснина от основаването на БУ “Св. св. Кирил и Методий”, Ин.; **неделя 27-ми - онлайн обучение, започва 9:30ч.**

Март:

Събота, 5-ти - учебен ден; неделя, 6-ти - Приказки в неделя; сряда, 9-ти - среща на Педагогическия комитет; събота, 12-ти - учебен ден; събота, 19-ти - учебен ден; неделя, 20-ти - Приказки в неделя; събота 26-ти - учебен ден.

Рождени дни:

16-ти март, Анджелина Костадинова; 29-ти март, Ангела Тодоров.

Именни дни:

1-ви, Веско/а, Гроздан/а, Лозан/а, Трифон; 2-ри, Драго, Радостин/а; 3-ти, Симеон, Симона, Моника; 5-ти, Добри, Добринка; 6-ти, Пламен/а, Искра, Огнян; 14-ти, Валентин/а, Валя; 21-ви, Евстатий, Евстатия.

Народен алманах и важни дати:

1-ви, Трифон Зарезан; 2-ри, Сретение Господне (40-ти ден от Коледа, младенецът Исус е въведен в храма); 3-ти, Св. Анна пророчица (тя е закрилница на бременните и нераждали жени, ден за поживка и отмора); 5-ти, България чества 150 години от рождението на Гоце Делчев (прекрасен повод да обсъдим с децата си личността, делото и времента, в който е живял видния революционер и народен будител Гоце Делчев, 1872-1903); 10-ти, Св. Харалампий Чудотворец (той е лечител на всички болести и закрилник на пчелите. Медът, осветен в черква на този ден, ще бъде лечебен и благовид. По народен обичай, децата лягат да спят с компрес от мед на гърба и гърдите си тази нощ, да бъдат здрави и издръжливи през цялата година); 18-ти, 149 години от обесването на Васил Левски; 26-ти, Задушница преди Великия пост (ден за възпоменание на душите на близките ни, напуснали този свят); 27-ми, Месни заговезни (последният ден преди Великден, в който се консумират месни храни. Последващата седмица се нарича Сирница. През нея до следващата неделя се яде много извара, сирене, масло и яйца. Така организъмът се подготвя за предстоящите най-дълги пости в годината).

От Учителите:

- **Стефка Костадинова, детска градина** - “Правим шевици и тази събота 5 февруари, но този път по собствен дизайн на децата. След това следващите 2 седмици ще са посветени на мартениците.”
- **Снежана Кирилова, детска градина** - “За най - малките, как да учим буквите и цифрите докато играем: <https://apps.apple.com/us/app/%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%BE/id1108873624> и линк за андроид: <https://m.apkpure.com/%D0%B1%D1%83%D0%BA%D0%B2%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D1%86%D0%B0-%D0%B1%D0%B5%D0%B7%D0%BF%D0%BB%D0%B0%D1%82%D0%BD%D0%BE/com.studioweb.bukvenicafree> .”
- **Мони Кръстева, 1-ви клас** - “През януари учихме букви З, С, Ж и Ш. Започнахме с Г и К през февруари. Четохме кратки приказки от буквара и от букварчето другарчето - “Новата блуза”, “Аз не съм”, “Жалба”, “Шейна за трима”, “За гъби” и “Марко”. До края на месеца ще научим звук дж, както и буквата Ч. За тържеството на 26-ти март, Самуил ще каже стихотворението “Мама”, Мишо - “Мартенички”, а Мика “Благодаря ти, мамо”. Денят след тържеството ще преговорим всички букви, които сме научили досега. През март ще учим звук дз и букви ц, х, и щ.”
- **Йоанна Сайли, 2-ри клас** - “Втори клас работи върху часта на речта (съществителни и прилагателни), усвояване на различни видове текстове (басня, приказка, покана, обява и т.н.) и обогатяване на речниковия запас (дни от седмицата, бройни и редни числа, части на тялото, видове дрехи и прилагателни за описване на хора, животни, нашите семейства и роднини). Във всеки урок четем текстове с разбиране, отговаряме на въпроси по нов текст и се учим да изразяваме мислите си на български по-свободно, богато и правилно. В нашите класове отделяме и по малко време за опознаване на България - говорим за градове, природни и културни забележителности, и т.н.”
- **Раица Коларова, 3-ти клас** - “През януари учихме части на речта (пред- и наставки), наблюдение и описване на предмет, сродни думи, синоними, думи с противоположно значение, ударения. Писахме съчинение по преживяно, упражнявахме също правопис на звучните съгласни в края на думата, пред беззвучен съгласен, и правопис на С и Т пред звучен съгласен. През февруари - правопис и правоговор на струпани съгласни, обобщение, конструиран текст, създаване на текст по картини и основни думи. Съществителното име като част на речта, видове. Членуване на съществителни (ж. и ср. род), членуване на същ. имена от мъжки род. Март - правопис и употреба на същ. имена, надблюдение и описание на природна картина, същ.име, обобщение. Прилагателно име като част на речта, съгласуване на прилагателно име със същ. име, степенуване на прилагателно име, правопис на прил. имена с двойно н (нн-), правопис и употреба на прил. имена, пиша и адресирам писмо, прил. име като част на речта, обобщение. Глаголът като част на речта, лице на глагола. Стихотворения, разкази, приказки. Диктовки и проверки с писмени контролни.”;
- **Таня Киприна, география и история** - “Децата са умни, мотивирани и учат бързо. Леко нестандартните методи на преподаване показват ефективни резултати при поколението Z. Темите, които разгледахме наскоро обхващат древните цивилизации на територията на България - халколитната епоха (Варненското съкровище и пр.), последваха бронзовата епоха и траките. Към момента се занимаваме с прехода от античността до средновековието. По география разгледахме географско положение, четене на карта, географски и климатични области, природни ресурси.”;
- **Зорница Шипочка, БЕЛ** - .

Клубове и извънкласни занимания:

Танци: "Децата танцуват в две групи, 1-ва (детска градина, 1ви и 2ри клас) и 2-ра (3-ти клас). Подготвяме един общ танц, песни и стихотворения за тържеството на 26 февруари, и два различни танца за края на годината.", **Ралица Коларова**

"Приказки в неделя": "Клубът по четене за малките ученици се радва на огромен успех сред всички деца още от първата сесия на 5-ти декември 2021 (20 деца този ден, Урааа!). Досега разгледахме разкази от Ангел Каралийчев, Дора Габе, Елисавета Багряна, Ран Босилек и др., четохме народни приказки и произведения от световната класическа детска литература. Нора и Никол четат книги за по-малките през всяка среща, а Стефка Костадинова се превърна в неизменен партньор. Благодаря ти, Стефки, за отмяната и прекрасните истории! Предстои да създам постоянен зум линк и имейл, чрез който да разменяме идеи, докогато ще изпращам линка за срещата в групата във фейсбук в неделя. До скоро, приятели!", **Лора Роу**

"Драги сънародници,

Както вече знаете, **Българската църква "Свети Стефан" в Индианаполис** е отворена за всеки желаещ да се помоли за себе си и своите роднини и близки. Църковното настоятелство реши следното - всяка първа неделя от месеца службата да бъде на български. Ако имате деца, не се притеснявайте да ги водите с Вас на Светата литургия, защото Исус Христос каза в Матей гл.19, ст. 14 "Оставете децата и не им пречете да дойдат при Мене, защото за такива е царството небесно". Тук те ще научат неща, които ще им помагат в техния живот. Светата църква ще ги поучи на всички добродетели, за да взимат правилни решения в живота си. Господ Исус Христос каза, че каквото и да поискаме с вяра, "вярвайте, че ще ви се даде", и още, че "Той е пътят, истината и живота".

Пожелавам Ви здраве и успехи през настоящата година и нека Божията благодат да бъде на всички Вас", **Протопрезвитер Father Димитър Ангелов**

"Уважаеми родители, съхраняването на българската самобитност, култура, вяра и език зад граница за нашите деца, е една от най-важните цели и мисии на нашето училище! Обръщаме се към Вас с апел да подкрепите тази мисия като се включите като членове на Българската църква „Свети Стефан“. През годините на нашата многовековна история църквите са били средище за съхраняване на българската самобитност и национален дух и остават такива. Независимо от вашите убеждения, включването Ви ще помогне много на нашата мисия и развитието на българското училище. Църквата предоставя на нашето училище не само техните помещения, но и подкрепа във всяко отношение, което е много важно за всички нас. Ще бъдем много благодарни, ако от всяко едно семейство се включи поне един като член чрез подаване на заявление за членство, за да запазим това национално богатство и църквата с близо 110 годишна история! Разяснителна кампания за членство ще проведем през следващите седмици. Надяваме се и разчитаме на Вашата подкрепа!", **От Родителския Комитет**

Новини и предстоящи събития:

- На 21 декември 2021 нашето училище придоби официален статут на партньор в Асоциацията на Българските училища в Америка.
- Генералното консулство на РБ в Чикаго ще проведе тържествена церемония по издигане на националното знаме по случай Деня на Освобождението на 3 март 2022 от 11:00, J. Daley Center, 50 W Washington St, Chicago, IL, 60602.
- През месец март ще се проведе изнесен консулски ден в Индианаполис. Ралица Коларова е координатор на събитието, също моля следете информацията във фейсбук.
- През средата на месец март ще се проведе втората за годината родителска среща. Допълнително ще се обявят датата и линк към zoom. До всеки заинтересован родител, моля изпратете въпросите си относно реализацията и плановете на училищната дейност през следващата учебна година, и други въпроси от различно естество на bgschoolindy@gmail.com до 5-ти март '22. Кореспонденцията е напълно конфиденциална, но чрез формулирането на въпросник с важните теми, Родителският комитет се надява да спомогне за продуктивна и изчерпателна среща.
- Фестивал "Верея" ще се проведе за 12-ти път в Чикаго на 29-ти и 30-ти април. Нашето училище няма да участва с програма, но събитието си заслужава да се посети.
- Училището ни получи официална покана от Американско - българската фондация Магхатън за участие във фестивала Магхатън в Лексингтън, Охайо на 4-ти юни. Страхотна възможност да подготвим програма, с която да се представим пред сънародниците и съмишленици от Охайо! Нека имаме предвид, че фестивалът е през първата събота от лятната ваканция.

До Педагогическия комитет:

- Среща в zoom всяка втора сряда в месеца.
- Следващият брой на ежемесечникът ще бъде публикуван на 1-ви март 2022. Моля, изпратете материалите, които желаете да бъдат публикувани в следващото издание до 28-ми февруари на bgschoolindy@gmail.com.

До Родителския комитет:

- Кореспонденция чрез Flock;
- Използване на bgschoolindy@gmail.com относно материали за обновяването на уебсайта на училището.

"Рецептите от теф тера на Папи"

"Драги деца и родители,

Да ви се представя официално,

Аз съм инж. Павлина Коларова. За колегите от студентството съм Ина. По-късно за някои от вас бях другарката Коларова и се пенсионирах като госпожа Коларова. За децата от родата, за децата от Фишерс махалата, както и за американските ми приятели съм Папи - по-лесно е някак си. И така... като малка обичах да се ровя във "Вестник на жената" на семейство Чолчеви от 30-те години на 20 век. Избирах си тоалети. Като поотрастнах започнах да чета и другите рубрики. Заглеждах се в бродерии и плетива, но по-интересни ми бяха "Изпитани рецепти от кухнята на Пенка Чолчева". Сега разполагам с книга с 1585 от тези рецепти. Записването на рецепти неусетно ми стана хоби. В теф тери, листчета по чанти и къде ли не - все рецепти.

Тук ще споделям с Вас някои от любимите ми, и моля, стига някой да има въпрос или желание да открие конкретна рецепта, да се свърже на л.с. Е, време е да открия тук рубриката "Рецепти от теф тера на Папи"!

Този месец Ви представям следните две:

ПИЛЕШКИ ДРОБЧЕТА ПО КОСТИНБРОДСКИ

Дробчетата се размразяват, отцеждат се и много внимателно се проверяват за жлъчни "балончета" (синьо-зеленикави). Ако има внимателно се изрязват. Ако някое дробче е посиняло се изхвърля, защото ще горчи от жлъчен сок. Не ги мия. Разбърква се 1 ч. чаша брашно, по 1/2 чаена лъжичка черен и червен пипер, сол на вкус и щипка сода за хляб. Тавичка 25x25 см намазваме обилно с олио. Овалваме дробчетата в брашнената смес и редим в тавичката. Отгоре "под пръст" ръсим навсякъде тънка струйка олио. Печем на 350° F. Веднъж се обръщат да се запекат леко от двете страни, може тогава да се прибави пресован чесън, или когато са готови. Със или без гарнитура, с винце по избор, се изяждат бързо. Дори студени са мекички и вкусни. Рецептата е за една стандартна кофичка дробчета, от който и да е магазин.

СЛАДКИ "ОТ НИЩО - НЕЩО" /РАДОМИРСКИ ЛОКУМКИ/

Продукти: 1 чаша бира, 2 чаши олио, 4-5 чаши пресято брашно, ванилия, кутия локум (от арабските магазини в обикновена прозрачна кутия е най- пресен), може ядки орехи, пудра захар за овалване.

Приготвяне: Замесва се тесто от олиото, бирата и постепенно прибавеното брашно.

Тестото е средно меко за разточване (на пипане като меката част на ухото). Предварително с ръцете сме направили на "фитил" локума. Ако е засъхнал го режем с ножица на парчета. Разточва се тестото на 3-4 mm (дебелината на чиния). В едната посока тестото става на люспи, но в другата се заглажда, когато се разточва. То не е идеално гладко. С нож за пица се режат ивици широки 4 пръста. В единия край се поставя локума. Може и нарязани орехи. Завива се на дълго руло, от което се режат пурички (2-3 пръста дълги). Редят се в неподмазана тава. Пекат се в предварително загрята до 350° F/180°С до розов цвят. Ако се препекат, локумът става на карамел и троши зъбки. Още горещи обилно се овалват в пудра захар. Ако сте пропуснали да сложите ванилията в тестото смесвате я с пудрата захар. Използвам ванилия на кристали пак от арабския магазин. От тези сладки без една може, но с една - не може! Ако са на удобно място и през деня , и през нощта си

похапваш . 😊 Да ви е сладко!"

Българска поезия

Уважаеми родители, в секцията българска поезия стартираме поместването на български творби, които е хубаво нашите деца да чуят и запомнят. Българското литературно творчество е толкова богато и ценно, но малкото време в училище не позволява да се обхване тази литературна вселена и да се представи на децата ни. Надяваме се, че тематично подобрите творби, които можете да прочетете на децата си вкъщи, ще помогнат да им покажем, че имат с какво да се гордеят и да се наричат БЪЛГАРИ!

На 3 март отбелязваме националния празник на България – Освобождението на страната ни от османско владичество. На тази дата през 1878 година се основава Третата Българска държава след подписване на Санстефанския мирен договор между Русия и Османската империя, с което се слага краят на Руско-турската война от 1877- 1878 г. и България се обособява като самостоятелна държава след 500 години османско владичество.

Най-епичният момент от участието на българското опълчение в Руско-турската война са боевете при прохода Шипка през август 1877 г. Българският писател и поет, Иван Вазов, отдава почит на смелите българи, дали живота си, за да спрат турската армия в настъплението ѝ на север и по този начин да променят хода на войната. „Опълченците на Шипка“ е част от цикъла „Епопея на забравените“, в която Вазов увековечава Левски, Бенковски, Кочо от Перушица, братя Жекови, Каблешков, Пайсий Хилендарски, Братя Миладинови, Георги Раковски, Стефан Караджа и Панайот Волов.

ОПЪЛЧЕНЦИТЕ НА ШИПКА
Иван Вазов, 11 август 1877

Нека носим йоще срама по челото,
синила от бича, следи от теллото;
нека спомен люти от дни на позор
да висне кат облак в нашия кръгозор;
нека ни отрича историята, века,
нека е трагично името ни; нека
Беласица стара и новий Батак
в миналото наше фърлят своя мрак;
нека да ни сочат с присмехи обидни
счуленте окови и дирите стидни
по врата ни още от хомота стар;
нека таз свобода да ни бъде дар!
Нека. Но ний знаем, че в нашто недавно
свети нещо ново, има нещо славно,
що гордо разтупва нашите гърди
и в нас чувства силни, големи плоди;
защото там нейде на връх планината,
що небето синьо крепи с рамената,
издига се някой див, чутовен връх,
покрит с бели кости и със кървав мъх
на безсмъртен подвиг паметник огромен;
защото в Балкана има един спомен,
има едно име, що вечно живей
и в наша история кат легенда грей,
едно име ново, голямо антично,
като Термопили славно, безгранично,
що отговор дава и смива срамът,
и на клеветата строщава зъбът.
О, Шипка!
Три деня младите дружини
как прохода бранят. Горските долини
трепетно повтарят на боя ревът.
Пристъпни ужасни! Дванайсетий път
гъсти орди лаят по урвата дива
и тела я стелят, и кръв я залива.
Бури подир бури! Рояк след рояк!
Сюлейман безумний сочи върха пак
и вика: "Търчете! Тамо са раите!"
И ордите тръгват с викове сърдити,
и "Аллах!" гръмвно въздуха разпрат.
Върхът отговаря с други вик: ура!
И с нов дъжд куршуми, камъни и дървье;
дружините наши, оплискани с кърви,
пушкат и отблъскват, без сигнал, без ред,
всякой гледа само да бъде напред
и гърди геройски на смърт да изложи,
и един враг повеч мъртъв да положи.
Пушката екнат. Турците ревът,
Насипи налитат и падат, и мрат; –
Идат като тигри, бягат като овци
и пак се зарвъщат; българи, орловци
кат лъвове тичат по страшний редут,
не сещат ни жега, ни жажда, ни труд.

Щурмът е отчаен, отпорът е лют.
Три дни веч се бият, но помощ не иде,
от никъде взорът надежда не види
и братските орли не фърчат към тях.
Нищо. Те ще паднат, но честно, без страх –
кат шъпа спартанци под сганта на Ксеркса.
Талазите идат; всички нащрек са!
Последният напън вече е настал.
Тогава Столетов, наший генерал,
ревна гороломно: "Млади опълченци,
венчайте България с лаврови венци!
на вашата сила царят повери
прохода, войната и себе дори!"
При тез думи силни дружините горди
очакват геройски душманските орди
бесни и шумещи! О, геройски час!
Вълните намират канари тогыз,
патроните липсват, но волите траят,
щикът се пречупва – гърдите остоят
и сладката радост до крак да измрът
пред цяла вселена, на тоз славен рът,
с една смърт юнашка и с една победа.
"България цяла сега нази гледа,
тоя връх висок е: тя ще ни съзре,
ако би бегали: да мрем по-добре!"
Няма веч оръжье! Има хекатомба!
Всяко дърво меч е, всякой камък – бомба,
всяко нещо – удар, всяка душа – плам.
Камъне и дървье изчезнаха там.
"Грабайте телата!" някой си изкряска
и трупове мъртви фръкнаха завчаска
кат демони черни над черний рояк,
катурят, струпалят като живи пак!
И турците тръпнат, друг път не видели
ведно да се бият живи и умрели,
и въздуха цепят със демонский вик.
Боят се обръща на смърт и на щик,
героите наши като скали твърди
желязото срещат с железни си гърди
и фърлят се с песни в свирепата сеч,
като виждат харно, че умират веч...
Но вълни по-нови от орди дивашки
гълтат, потопяват орляка юнашки...
Йоще миг – ще падне заветният хълм.
Изведнъж Радецки пристигна със гръм.
И днес йощ Балканът, щом буря зафаща,
спомня тоз ден бурен, шуми и препраща
славата му дивна като някой ек
от урва на урва и от век на век!